

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

„Nared bez narednosti jest tlelo bez kosti!“

Br. 24.

Volosko-Opatija u četvrtak 13. lipnja 1891.

Ged. II.

Mi imamo ljudi!

Svaki, ki god se bavi budi koliko više s našimi prilikama morat će nam dat pravo, ako rečemo, da va našem narodu nima već onega ognja ili tako bi se bolje reklo, onega odusevljenja za svete domovinske stvari, i skoro bismo rekli, da nema već ni one prave i istinske ljubavi za dom i narod, kako je daneput bivalo. Skoro posvuda je zavladalo nekakovo hladno nehajstvo, sve ča se dela, dela se nekako prez volji — onako više na silu. Mi ne ćemo s ovem našem pismom iskati, ča je uzrok da je temu tako, mi ćemo samo spomenut jednu tužbu s kom se navadno znimljše jedan del naših mlađih ljudi. — Oni govore: „Mi vidimo okole sebe sve samo nevolju, svadje i prepiranje za stvari od niš, mli gledamo kako ljudi, keh smo naučili bili štovat i ljubit, sada jedan na drugoga pljuvaju, gone se i mlate — mi vidimo, da se dobar del ljudi pred najmanjim vetricem bilo od zgora ale pak od zdola, rado i lako savija — s jednom besedom mi ne vidimo pred sobom ljudi. Dajte nam ljudi! vapije našu mladež, karakteri, značaji nam dajte — pak ćemo i mi bit ono, ča su jedan put bili naši stariji!“

Imaju ti mlađi ljudi, ki tako govore, pravo? Imaju i nimaju. Pravo bi imeli, kada bi se te njihove tužbi protuzale na neke žlostne prilike va keh se sada gubi puno i puno naše braće va široj našoj domovini, ali oni bi sasvim sega bili na krivem pute, kada bi sporadi tega zgubili volju za delo na korist narodnu i kada bi oni pokle su

izgubili veru i usfane va delovanje nekog ter nekog političari izvan naše uže domovine, zgubili z vida lepi broj ljudi, pred kemi se moramo svi klanjati i gledat na njih, kakonoti va uzor, kega se moramo držat — „Dajte nam ljudi značaji, dajte nam karakteri“ — vapije naša mladež.

Odgovor na to bi se tim ljudem nadal sam od sebe, da su neki dan bili na skupšćine naše družbe sv. Cirile i Metoda va Opatije.

„Spinčić, Vitezovi, Laginja, Janežić, Stanger i svi oni drugi ozbiljni muževi dorasli horbi odrasli u horbi, pozvani na daleko veće zadaće u narodu našem da nije naše zle sudbine, mogu služiti u orom rada cijelome narodu.“ Tako piše dični „Novi list“ od zadnjeg petka. Naš vredni sudrug ni mogao da va svojem lepo napisanem članke po imene spomene svakega od onch vrednih naših muži, ki bi mogli služiti za uzor našemu narodu. Ni mi ne ćemo da svakega posebice imenujemo, premda bi nam težko bilo preć preko imena gg. profesora Mandića, obec Trinajstići zastupnika Kompareta, dra Fabianića i toliko drugih ljudi, ki su va istinu vredni, da ih se nasleduje va njihovom delu za narodno dobro — zač to su ljudi — pravi ljudi!

I blaženo oko leti od jednega do drugega od teh naših prvaka, dokle se ne sustavi na beloj glave nemoćna na pol slepa starca — doktora Dinka Vitezovića. I kada ga gledamo onako prijogenoga, stara i slabaska, misal nam se sama od sebe prenaša va ono vreme koje je od nas sada tako dugo, va ono vreme, kada je taj naš mili starac, on-

puta još pun jakosti i zdravlja stojal na čelu naše stranke, ka se je komać onputa rajala.

I mi ga vidimo, kako kroz puneh 18 let živo i čvrsto brani ovaj naš narod, kako se za njega bori. I vidimo kako se okole njegovega imena skuplja celi jedan narod, ki je do onega vremena još tvrd spal, vidimo oko njega još mlade sokoliće, kem je bilo sudjenje da nekoliko let pokleje primu od Vitezčeve ruki onu slavnu banduru, ku je on toliko let onako žilao i častno branil. I va ono vreme je celo Istra gledala va tegu neustrašivoga borea za narodne pravice — naši su gledali va njega s velikemi nadamci i s puno veri a Talijani neprijatelji naši sa strahom i trepetom. Koliko su ti grdni mučitelji našega puka delali okole tega, da bi tegu našega čoveka maknuli s puta! Koliko intriga i spletka su oni delali proti njemu ali sve žaluto, zač on je ostajal vavez tvrd i čvrst, njega ne bi bila vredna zlomit ni pragnut ni jedna sila ovoga sveta.

A takovi su ostali i oni, kem je on pripravil tlo i put Spinčić, Laginja Trinajstići, Mandići i toliki drugi drže se čvrto tega puta, i neumorno i bez predestanka obdelavaju tlo, ko njim je on pripravil. Lepa slošćina, stroga disciplina, sveta i tvrda vera va bolju budućnost naroda, volja za delo, postojanost va započetem dele, sve su to lepe kreposti, koje su na čast tim našim svakom.

I još je neč. Svi ti ljudi kako da pozabiju na sebe, na svoju korist na svoje dobro stanje — oni živu gotovo samo za lepu narodnu misal, oni za

nju žrtvuju svoje vremę, svoje imanje, svoje zdravlje, sebe i svoj život. Pa još neka mi ki pride da mi reča, da ča će mladost, da kuda će. Neka se ugleda va starije, va naše dične glave i privake, va njihove velike domorodne kreposti i čist i željezni značaj — pa će domovini bit bolje. Za to nikada ne recimo: „Nimamo ljudi!“ To je bogumrzka kletav. Mi i imamo ljudi! samo ih treba nasledovat.

Delovanje našega zastupnika Spinčića va bečkem parlamente.

Na 29. maja o. l. učinil je naš zastupnik Spinčić va bečkem parlamente dve interpelacije najme:

I. Zaradi školske taksi v Istri.

Od kada je gospodajuća stranka v Istri počela sve delat da celu Istru potalijani, nastoji ta talijanska stranka na sve moguće — makar i nezakonite — načine zaprečit, da se v Istri odpru hrvatske ale slovenske škole.

Preko 17 tisuć dece hrvatske ale slovenske narodnosti v Istri ne more poč v školu jer je nimaju, zač njim ih Talijani neće da daju.

Po izvješčju o stanju škola v Istri za leto 1898/99 bilo je v Istri:

66 talijanskih javnih pučkih školi z 190 razredi.

50 hrvatskih z 81 razredom.

23 slovenskih z 31 razredom.

Dakle 118 tisuć Talijani imelo je 190 razredi, a 184 tisuća Hrvati i Slovenci samo 112 razredi to je 78

nedelju skuhaju malo greze paste, ali pale, a to pojedu bez smoka i njim se para da uživaju pir.

Kad sam ovo napisal, priilo mi je na pamet, kada si jedan put neki otroki jili suhu palentu i jedan fantina je rekao otcu, da bi rad i malo kapule s palentum pojist, skočil van je na to otac i počel zjat: cosa ti vol anche golosezi! Slaba je jestbina u Talijana, još slabija čistoča. V onoj zdele, ku nosi va svojoj vredini, on van se pere, ji i . . .

Zivot kega ti nesrečni ljudi čine, ne bish ga zažejet niti najgoremu svojemu neprijatelju. — Povera Italija! kako i blago tvoji sinovi tarandaju po svetu, svi se šnjimi rugaju, na sramotu i škodu su tvoju i njiju.

Zaludu je zatvarat oči, proklestvo veliko, strahovito proklestvo palo je na Taliju i na talijane.

Od kada se je neverni narod zdignul proti Bogu, ukral ča je po božjeh i ljudskeh zakonem bilo od sv. Oca Pape, pokral crkve i manastire, poteral ča popa s oltara i sv. križ od svih škola i pustil da se štamputi takovi smradni foji, — kakova je pul nas i ona straca od Jambrožinine stomanji — od onda Italija je prokleta a to proklestvo vidi svaki, ako samo nede da po sile zatvori oči pred istinom.

Ta jedanput lepa Italija, ta jardu od Europe, spal je tako duboko, duboko strašno da je za plakat.

PODLISTAK.

Gledajući Talijana!

I gledam te crnega, kako katran od sunca i truda, gledam te, kako si vas spečen, siromašni Talijan, ki si semo prišal trbuhom za kruhom! Tužan je tvoj destin, kako blago klatariš se po svetu, posvuda slabo vijen i čujen, posvuda potiran, nigde ne moreš nači miri ni pokoja! Veliko i strahovito mora bit proklestvo, ko je vavez s tobom!

Gledam te, kako pragnut na tvojoj razkijenoj stomanji z iglum v rukah i z grezim rokelom krpas te škulje, crn tvoj obraz pričnul se na još črujnu stomanju, po koj je šešti gore dole blaga. — Ka stomanja, Bog zna koliko vremena ni videla vode, a morebit nikada sapuna.

Pokl smo ovako videli Talijana kako to krpa na ponestri svoje kamare, pogledajmo malo u nutra, wa kakoven se stanju ulazi. — Valje se moramo popravit i red, da ni ta kamara samo njegova.

Po stracah, keh nutri vise, vidimo da je tu stan kakovih 10, 15, 20 a kada god i više Talijani. — Leži vam ti Talijani na tloci jedan uz drugoga; tu ni postelji, ni stolci, ni kantri; svaki leži na svojoj vredini, ku nosi po svetu,

Zaludu ćemo pozirat da bi kade kakov sinjal našli, da su to krščani; ta nutre ni kriza, ni nijene, svete slike, tu ne vidis niš drugo, nego po čavleh kade tade kakove stare razdrapane hragešine i to ti je sve; nē, kriza ne čes nač pul Talijana, tega znamenja nasega spasenja.

On više puta ne zna ča je to sv. propelo, ne pozna ga, ako ne samo va poganskih onih kletvenih, ke on svaki dan riga iz njegovih smradnih ust. — Talijane! tvoj guverner stiral je sv. kriz iz tvojih škola, dopustil je, da te bogataš tlači, dopustil je da te proklete novine, pune mržnje na sve ča je sveto, na sve ča je crkveno, napune otrova, krivih nauaka; za to i nimaš one utehe, ka čini da siromah prebolli sve muke ovega sveta dā, ni te utehe ti nimaš.

Sasvim tim da je velika tvoja mizerija, da je za Boga plakat videt tvoju kamaru kade spis, kuhas, delaš, al ima ih na stotine i stotine tisuć Talijani, ki te ne navide na onem bukunom krovu, kega ti maš. — Svojim sam očima videi neboge one Talijane, prevarene od talijanskih kapurioni, ki va Trste zapovedaju. Prevareni da je va Trste dela, da Talijani z Italije dobro va Trste pasivaju, a kako su prili brez šoldi, gladni žedni su moralni spati pod otvorenim nebom, po puteh, po gromačah, kako i blago za drugi dan pak bit polslani doma.

Nego pustimo mi da ova, pa se vratimo onem našem Talijanom, od keh jedan

i sada još krpa stomanju i sve to više ča krpa sve to veće se škulje otvaraju.

Prišla vam je cela ta kumpanija v Trst s nafanjem, čapati ku god dobro žurnadu i pošteno preživet, i pustili su doma žene, decu ka čekaju kako i duša raj njihovu pomoč.

Prišli su, a dela ni bilo, poštenu plaču ni moguce dobit, pak su ontrat bili prisiljeni da pogaze svoju ljudsku čast, da se podloži najvećim sramotam, da ponude svoj trad budi za ča, za najmizerije pladice a okrutni gospodari samo da njim se pune žepi beči, brez milosrdja tjerajuš dela naše ljude, aš ne moru delat za sramotne one plaće za ke talijani delaju. Naš čovek, ki plača franjski, ki je na godišta i godišta pušku nosil, ki va prvoj prigodi mora bit pripravan i krv svoju prolet za Austriju ostane va svojoj domovine brez dela. Kade je naš čovek prije delat za 1 i pol ali 2 i više florini na dan, pride ti delat Talijan za 50 ali 60 soldi, a naš čovek mora va svojoj knuci gladowat. A kada mora još za živet pustiti svoj dom i dat se v Ameriku, eto ti namestnicu i kapetanatu, ki mu preporečuju neka lepo domane ostane i mu delaju sve moguće za preke neka se ne seli.

Povratim se opeta temu našemu Talijanu ki za 50-60 soldi dela i s tum platum mora da hrani, obučeva sebe i skribi za svojih doma. Bukunić limuna razdele na 2 ale 3 od njih — to ti je tim nesrečnim hrana, a u

razredi manje nego Talijani, premda ih je 66 tisuć više nego Talijani.

Va zadnjih četireh letih pomnožil se je broj talijanskih škola za 3 z 9 razredi, a hrvatsko-slovenske školi za 5 z 7 razredi. (Svaki pak razred more se računat kako posebna škola. Op. slagara.)

Istarska junta i dijjeta nisu hteli dat nam školi zač da tobože ni beći va kase. —

Za nač beći učinili su Talijani va istarskem saboru leta 1895. zakon od školskih taksi, polag kojega mora svaki otrok ki hodi školu plaćat 6 K na leto u ime školske taksi. Ako to ne plate roditelji, mora platiti občina. Naši zastupnici su učinili sve moguće da ta zakon ne bude potvrđen, nego žalivože ni njim šlo za rukom.

Junta je va tri leta najme 1898., 1899., 1900. dobila za školske taksi ravno 500. tisuć krun.

Te školske taksi bile su učinjene da se pomnoži u Istri broj školi. Pak ča vidimo? Ces. kr. školsko veće za Istru odlučilo je pak da se imaju na leto odpre samo 3 školi.

Od školskih taksi dobiva provin-cija na leto 180 tisuć krun, pak za to imaju se na leto odpre samo 3 školi ke provinciju ne koštaju nego 3 tisuć krun. — Onch 17 tisuć dece brez školi će tako čekat 60 let — dokle dobiju školu.

Tako postupaju Talijani v Istri a va tem ih još pomaže c. k. vlada za Primorje. — Radi tega pita se c. k. vlada:

1.) jeli ista pripravna, da se stane na put nepravednom načinu na koji se v Istri teraju i upotrebljuju školske taksi i da se novac za iste primljen porabi za pučke školi?

2.) je li vlada pripravna u smislu obstojećih zakona i zaključka ove višne zastupničke kuće školske stvari v Istri urediti tako da:

a) budu odprete pučke škole tam, kade ih još ni i kade bi po zakonu morale biti i da

b) bude materinski jezik školske dece naukovni jezik va pučke školah v Istri?

2. Radi župani u občini Kastav.

V Istri i va Trste, koje zemlje za seguro spadaju pod Austriju hitaju oblasti skoro svaki dan zakon pod nogi tako, da se mora pomislet da ni već

Pun mizerije, pun krivih nauka, bez Boga na pameti kamo vam Talijan gre on sije samo strašnu bogumrzku kletvu.

Pod razbojničkom rukom Talijana pali su kraljevi, carevi, predsjednici, i bogatišći; stvari ke se se va Trste dogadjaju takove su da ki biva samo 8 dan va Trste a prije je držal Talijana za najpoštenijega čoveka, zgubi svu opiniju od ujega. — Od nekoliko vremena ovamo da kada se je sila bojja teh Talijani naselila u ulici Pončana kade i ja bivam, tuže mi se ljudi, da njim svako toliko ča god od kuci pošali. Čuvat se dake valja od tegu talijanskog smrada i čuvat se onih ki te Talijane proteje. Za sada toliko a drugi put više od te blažene Italije, ako samo budete oteli to sve naštampat.

Basilio.

P. S. Jušto sam otel impoštat ov moj artikul, kada mi pade v oči ned ca piše foj "Edinstvo" va Trste. Dunkve ta "Edinstvo" piše, da su ti Talijani posvuda jednaki, da su se kako i mravi proslili po svete i kamo gredu da siju tatariju i razbojničtu. Na 19. maja va Farabolaskoj blizu Celovca va Koruškoj dva talijanska delavaca neki Sabat i Formati su se posvadili radi jenega fulminanta; beseda za besedum prisli su s noži i ta Formati je badnul Sabata s nožem tako da je ta siromala valje za tem umrl. Inšoma svuda su jednaki, svuda!

zakona ni pravice, i da se svaki pošten državljan uprav škandalizuje.

Ovde čemo napomenut samo jednu stvar. Leta 1897. je kastavsko zastupstvo dignulo od časti četiri župani, a porečka junta je usled rekursa tu odluku kastavskoga zastupstva dignula i odredila, da imaju stari župani ostati va službe. Proti temu se je občina Kastav pritužila na upravno sudiste va Beč, a ovo je reklo da va toj stvaru ne more suditi. Svaki ki je za to doznan mislel da je moru Talijani v Istri zakon pod nogi hitit i da temu nima pomoci. Oni četiri župani ostali su va službe do novih občinske izbori.

Meseca decembra 1900. bili su novi izbori u Kastvu. Va mesece februaru se je novo zastupstvo konstituiralo i zbralo novi župani za sve županje u smislu § 51. občinskega reda za Istru.

Za svem tem, da je občinsko zastupstvo postupalo po svemu zakonito, su stari župani Gorjega Rukavca, Bregi, Kučeli i Zvoneče proti temu rekurili a junta porečka je telegrafiski suspendirala odluku občinskega zastupstva, kojom su bili imenovani novi župani i za one četiri županje. U smislu § 51 obč. reda za Istru su stari župani konstituiranjem novoga zastupstva prestali obstojar, za svem tem ih junta protuzakonito smatra župani i s njimi dopisuje a oni sami se još derže kako župani i kako takovi se podpisuju.

Va telegramu od 16 aprila 1901. s kem je junta porečka suspendirala zaključak občinskega zastupstva u Kastvu glede župan, je rečeno da će ta stvar bit brzo odlučena, nego jer do danas ni junta niš učinila ni valjada ne će kako je to njija navada kad hoće zakon pod nogi hitit pita se ministra predsjednika kako ministra nutarnjih poslova: Če njegova ekselencija ministar nutarnjih poslova učinit potrebiti koraci, da se gleda imenovanja župan va občine Kastav spoštuje zakon?

Ča je novega po svete?

Austrija. Koliko va delegacijah naše države toliko i va parlamente va Beče se opravljaju jako važne stvari, ke te bit s vremenom od velike koristi za celi narod. Benati kako već po navade mudro muči a i od drugeh njegovih kolegi neće bit narodu čuda koristi. Naš Spinčić je va parlamente postavil dve interpelacije od keh će još i to osobito puk cele Kastavštine a i celi narod va Istri imat velike koristi. Dobri Spinčiću, nepozabi na nas, pak čemo Ti bit zahvalni. Više železnic je dekretano a med temi i ona ka pelje od Bjelaka ravno va Trst a neke te se gradit i va Dalmacije. Ove i još neke druge železnice te koštati našu državu 488 milijuni. Zakon će bit do malu potvrđen, da oni delavci ki delaju po kavalu od ugleva te morat delat 9 sati na dan.

Istarski sabor će se sastat na 20. o. m. va Kopre. Mi svetujemo našim zastupnikom da ne gredu tam, zač ki zna ča bi njim se moglo tamu pripeti. Va Beče su uvideli kako bi rada Italija osvojiti Albaniju. Mi znamo da bi ona rada osvojiti Istru i Dalmaciju.

Rusija. Najmanje teleografi pride od tegu velega carstva, a najviše se tamu dela. Sada je osvojila Rusija Mandžursku zemlju, ka je malo fali velika kako Austrija, a finila je železnicu, ka je najdalja na svetu. Tamo se muči, dela, a to je najbolje i najlepše. Nego još se nisu umirili neredi, ki se ved od nekoliko vremena tamu dogajaju. Ale kako je ruski cesar da dobar i mudar vladar, nadat se imamo, da će se i temu pomoći.

Španja. Va Barcelona na Telovo je bila kako i po svih krščanskih mesteh procesijom al obhod. Ljudi su se strašili poč na procesijon, da njim se ča slabega ne dođodi — zač ima tamu ljudi, ki da bi mogli, bi poubilli sve pope — al su se klali va

kraj i su šli. Kada su prisli s procesijonom do neke kuci, vide, da neč gorućega pada na zemlju, prestrašili se misleć, da je to nekakova bomba, počeli su bežat i va tem smućenju pogazilo se ja nekoliko dece a sto ljudi je ostalo ranjeno. Va Španje je vela siromašina i još će bit veća ako budu i nadalje nemiri, ki delaju Antikrsti med Španjoli. Čovek, ki ljudi domovinu, ljudi Boga i veru, a ki ne ljubi Boga ni veru, ne ljubi ni domovinu.

Italija. Talijanska kraljica Jelena, kći crnogorskoga vladara Nikole ima kćer, koj su dali ime Jolanda Margerita. Čudno je, ča piši od tega deteta najprije talijanski foji. Oni piši, da je dete lepo i zdravo, kako da je rojeno va Crnoj gore, da će temu detetu bit za baštu jedna Crnogorka, da će se s detetom govorit valje spоčetka hrvatski i talijanski, da kada bude dete imelo 12 let, da će imet governantu, ka će detetu tu mačit povest hrvatski i crnogorski, da će Italija va banderu al zastavu postaviti modri kolor kade je sada zeleni i još Bog sam zna ča nepišu radi tega deteta. Kraljica već se je posvez ozdravila i već hodi na špas.

Engležka. Na tri ovoga meseca je govoril pred svojini biraci član engležkega parlamenta g. John Morley. Med drugem je rekao, da bi Englez morali storit mir s Buri, zač da to ni dostojno, da se toliko krv proleva, a rekao je, da cīcu te vojske, da drugi narodi već ne stimači Englezke kakve prvo. Najveći engležki general Kitchener moli guverner engležki, da se s temi Buri stori častan mir, a to piše i čuda drugih folji, zač najbrža je već svem Englezom poprišlo pod peti. Ova vojska već košta Englezni niš manje nego trejet milijuni kruna na šetimanu, a za ljudi, ki su poginuli se ujui ne računa. Najnoveji telegram govorit, da Englez pitaju mir, Bog da, da bi to bila istina.

Transval. Na trejet maju mi smo imeli ovde veliko veselje zač smo imeli lepu zabavu va našoj čitalnice "Zore" v Opatije, a dan za tem na 31. maja imeli su pak Buri još veće veselje, zač tega dneva potulki su tako strašno Englez, a da te se spamećevat dok budu živi. Ta dan su Buri kod Kalkfonteina navalili na Englez. Buri su se k ujui približili tako blizu, a da kad su jedan put njihova puške zagremele, palo je 50 Englez. Engležki general Delarey more jedino zahvaliti svojmu konju, da je ostal živ. Buri su ujui već bili i zaplenili sve kanune, ka su Englez težkom mukom nazad zadobili. Va ovoj tučnjave bilo je samo 1200 Buri, a morda deset toliko Englez. Buri su imeli petdeset mrtvih. Kod Jamestowna su morali se Englez predat Buronu na milost i nemilost. Buri su pustili Englez na slobodu samo su ujim zeli oružje. Buri te vojevat do zadnjega čoveka, a mir te samo onda primiti kada njim bude slobodna domovina. Po najnovejem telegramu dozajnemo, da va Afrike gre Englezakom jako slabo. Kod grada Pretorije zasnujili su Buri 400 Englez i 6 kanunu, ovo je najzadnjati telegraf.

Kina. Malo po malo ta počet prihajat doma svi oni brodi od vojske, ki su bili poslani va Kina da tamo store mir med Kinez. Ovi dnevi su se tamu potulki nemški i franceski vojnici i na jednoj i drugoj strane palo je mrtveh i ranjeneh. Franceze još peče leto 1871, kad su njim Nemci ugrabilu dve najlepše provincije najme Alzacija i Lotaringiju, pak kade goder morogla plete Neumom.

D o p i s i .

Iz Majestic Cola, Nord - Amerika. Primenimo iz Engle, Colo, pošta Majestic Colo sliedici dopis od 22. svibnja 1901.

Štovan g. urednič "Narodnoga lista!" Molim, da mi pripustite malo prostora u Vašem cienjenom listu. Pred nekoliko mjeseci su je ovde ustrojilo dobrovorno društvo: "Podružnica Narodne Hrvatske zajednice", pod imenom "Majka Božja s Trsat". odsek br. 143.

Društvo pokazalo je odmah dobar uspjeh. Na jednom upisalo se je preko dvadeset članova sve dobrij Hrvata. Kad ustrojenja podružnice zamolio nas je više osoba druge

narodnosti, da bi pristupili u naše dobrovorno društvo. Umolili su nas za pristup: četiri Inglesa i par Talijana iz austrijskog Tirola, ali naša pravila glase, da se u društvo ne prima nitko, koji ne zna govoriti hrvatskog ili slovenskog jezika. — Iz toga se vidi kako lijevi ugled imade Narodna Hrvatska zajednica u sjedinjenih država sjeverne Amerike.

Članovi podružnice "Majke Božje s Trsat" jesu: Matko Snježan - Pušić predsjednik Anton Martinolić iz Maloga Lošinja podpredsjednik, Anton Širola tajnik, Franjo Saršon računovodja, Ivan Jadrošić iz Premude u Dalmacije blagajnik, Mate Jardas Markov odbornik bolesti. Članovi podružnice jesu slijedeći: Josip Lučić-Rošić, Josip Jardas-Faglić, Ivan Cetina - Matešić, Ivan Marčelja-Tomaš, Matko Mladenović-Maretić, Matko Trinajstić, Matko Marinac iz Lise, onda Martinolić, Franjo Galović, Anton Galović, Ivan Lovrancina, svi iz Malog Lošinja; Gaudencije Nadalin iz Unija, Ivan Jadrošić drugi iz Premude, Petar Matković, Anton Boučić iz Silbe u Dalmaciji i Mile Merković iz Hrvatske. — Oni kojim nije označeno rodno mjesto jesu svi rodom Kastavci. Na zadnjoj obdržavanju sjednici jesu se prijavila šestorica za člane nove podružnice i to dva Dalmatinca tri Kastavaca i od ovih dvojica iz onog mesta, gdje imade talijanski plačnik Krstić najviše prijatelja.

Neka vidi Tetra Jambrožija kako se nijii prijatelji lijevo ponazuju u severnoj Americi.

Preporučam najsjednije svim istarskim i dalmatinskim Hrvatom, da čim stupe u Ameriku gledaju pristupiti u Narodnu Hrvatsku Zajednicu.

Drugi put javit da Vam više od našega društva. — (Bit će nam jako drag!) Urednič.)

iz Matulji. Pisu nam iz Matulji dne 9. o. m., "Uskok, razbojnički" itd. — tako sam čital va jedno dve drapah Kampitelove, pisane s Krstičevimi nokti. Sada ču ti Krstiću da povedet ča su ti Uskok.

Kada je pred par let šla jedna mala dvojčica putem od Štaciona nosed mali košić po dežju spod Hotel-Pensiona tvoje stare, skočilo je na nju potnjaš Ambrozinkin pas, da je bilo strah videt. Sreća i Bog, da su valje skočili brznoj malico ljudi na pomoći i da su ju oslobođili od teh Krstičevih števrenožnih uskok. Siroče dvojčica je bila od teh pas sva razkinjena i obolela je tako, da je ležala više vremena.

Kada si ti, Krstiću, 1897. leta za vreme izbora za petu kuriju, napisli onu čapu ljudi starih i mladih mužkega i ženskoga spola pak si ih spravili k Matuljan dole va vas, da zmeraju svem ki s tobom ne drže pak te je čap ljudi poslušala baš kako si hotel, jednoj poštenoj kuce je htela ta čap ljudi vrata razbit. Reci malo leverorden patet Krstiću, su ti bili uskokli ali ča?

Krstić va svojoj drapačine samo laži piše a pod laž se podpiše.

On je pisal va jednom broje, da on za častom ne teč. Dobro je, Krstiću, sada ču ti pak ja povedet govorit istinu ale laž. — Kada su bili negle leta 1895. va Kastve občinski izbori za zibrat novi zastupnici, su Matulji jedan blagdan složili za zibrat novoga zastupnika ali potredit starega. Ti si došao z nekoliko muži od Štaciona pred kuću našega Lijzija Sinčića kade je bil lepi broj ljudi. — Sada je bilo onde reč, da se zibrat al Petra al Pavla, no nijedan ni govoril niš i niš i niš. Na jedanput ti Krstiću stanesh bliže i onda rečes ovo: „Dakle brač! hođete za kunišljera mene Dalmatinca ili hoćete Sinčića Istrana?“ (Aha, ma bi bili s Krstićem tresili! op. sl.) A svet će na to: Hm! hm! i sprogovoril je: „Mi dema našega starega potredit. I tako je bilo. A ti Krstiću si mazal ruku u ruku i si se pobral nazad jadan kao pas. Reci ti ki laž misliš, govorit i pišeš i ki va laže živeš, da ni ovo istina.

Altroko da ti ne čes časti, ne zač je za te kiselo grožđe! Ti se Krstiću podrugaješ našemu županu, da je barufant i ča ja znam. Ča si pozabil kada si ono pred jednom oštarijum očali zgubil a? Za to ne čes da čujes a? Toliko za sada, ma imam još tega za drugi put.

Iz Portula, na dan sv. Jurja. Molim Vas gospodine urediti, dajte i meni malo mesta va Vaš „Narodni List“, da svit malo bolje još spoznaje našega šjor pol-teštā, i kakov je taj „coccole con la pelle di Arabo“ u blagdanji dan ali feštu — zakaj ono, kaj Vam je pred malo vremena poslal neki drugi prijatelj našega šjor „polteštata muſe“ valja aliti vredi samo za delavni dan.

Dunke danas je dan sv. Jurja. U Portulah je saman. Naš šjor muſa je obučen sva u crno. Ki ga gleda na deljnu od pedeset koraki ne zna kamo gleda „coccole muſe“; zakaj, pak je lahko indovinat. A crn je dragi moji, kako i roba, ka je na njem.

Ki te si ga imajinat, ali pred oči imat mora poč do kakove lokve, kade su nutri oni crni glavoči, s velikom črnom glavom. Tih glavoči je sada u maju puno po lokvah i oni se od njega samo s tim razlikuju, kaj oni posla prida velike žabe, a njegova glavetina mesta da kaj više zna, svaki je dan praznina i tvrdja od muſe ku popije.

Za onih, ki bivaju puli mora pak su najboljša figura, ali imitacijom del „šjor muſa“ con la pelle di Arabo, one rilice ke se vide ova štajun med grotami, a ribari ih zovu „cenjari“.

Ben, takov Vam je moji dragi naš „amigo“ prvo maše od 9 ur, a ponjer (poslije) maše je potreba, da ga svaki pomisli takovoga, kako da bi mu narasla na obrazu jedna „erbetta rava“ od pol kila. To mu je nosina, kad se nakiri kakove takove muſe, same da je ima in abbondauza, pak magari una brenta.

Kad je tako spravan, a tako je svaki dan samo da je muſe, stavi se kako jedna trubila na sred place pak zove svoje podrepnice: „čo vien kva, čo va la!“ i počne grdo gledat naše ljude i govoriti svega po malo kuntra našoj tvrdoj viri slovenskoj ili hrvatskoj! Zaluh ti je „negro muſa“ — naši su ljudi tvrdi, kako i kras po kome hode, oni su za tvoju patriu izgnubljeni! Mež parentezi, ali u prakci čuje ovo: Naša portulanska podstarija primi svaku nedelju jedno 20 ežemplarje „proklete i smradne nesloge“, pak more svaki zabolunani i zalupani mačak znati, da kad žalje el nobile di Liziritti na najveću zagruženu talijansku komunu u Istriji svoju „šporku neslogu“, da ne radi za Istru slovensku, nego „per la Istria Italiana“. A ja muſa caro, brzo će doč i va Kras čovik, ki če kmotu otvoriti oči! Ali ča je još slabije, „šporku“ el muſa ne zna štit, a drugi cittadini naške, pak on zavija papir va mju.

„Muſa“ ne zna, nego kako pas lajat „el suo nobile linguaggio“; sve drugo i tuje mrizi, samo vino neka je i najtvrdjega slovinškog ali hrvatskog kneta rado pije. Za svim tim, da je pravi njoko, se va sve pača pak ga zovu ljudi fikanažo de Misla se va stvari, ka ga ne partiune i keh ne razumije i ne pozna. Tako je smučeval puk i na samu vijilištu otvorena naše škole na Lividah, govorč: No, quela škola non ſe aprirà mai. Questo non deve eſer perké mi no go ſotoškrito el dekreto! Bum, fikanažo de Ponjer, kad su bili u Mavretići samo u jednoj kući bolna dva otročića telegrafal je va Poreč neka se zatvori škola, zakaj da je velika bolest!

Dosao je medig distretual dva puta simo, ali ni mogal kumentat fikanaža Kad mu ni tamo šlo dobro poslal je jedan dekret na učitelja, ali na školu, da more otkromok iz sela Mavretići zabranit hodit u školu. Bum de novo muſa! kaj ne znaš zakon. U zakonu stoji pisano, da ne smiju u školu hodit samo oni otroci kade je doma u njih ki bolan, ali drugi od sela mogu!

O jej! ov put su ti protesti i dekreti pali šjor muſa, zakaj i nad kapitanat i nad podstariju stoji zakon — leje.

A sada fikanažo ti prepornčamo, neka pusti na mire ono, kaj nisi pozvan, da kontroliraš i nadgledaš i stisni ježičinu za zubi perche potrebbe darsi il caso, caro muſa, che ti ne stafi e porteremo fuori molte robette e cosette che faranno ridere anche i cittadini di Portole.

Drugi bot cu Vam priopovedat, kaj mu se je dogodilo na Lividah jedan dan, i još

drugih stvari od ovih kraji, samo ako mi dădete mesta va Vaš „Narodni List“. *Muſat iz Mirne.*

Ča piše „teta Jambrožija.“

Jambrožinina stomanjčina od subote je blatna, kako po navade. Ona smrdi deset milij dugo — a mora i smrdet, kada Krstič oglede nje praka. Nego da me je lahko, zači imam vili i klešča pak mi je lahko čitati Jambrožinu stomanjčinu, ku Taljani zovu „la nostra vera concordia“. Lepi ljudi — lepi foj — non ze mal.

* * *

Krstič i lavandera. Dunke suboto ne če prit vanka stomanjčina od „tete Jambrožije“. Krstič če ju dat nekoj lavanderi — (neki govore, da Sotonicevčev govor) — da mu ju stavi va lužilu, zači da su več i neki mački nastrapali badejuči z nosom va on kotac. Berka da je poslala jedan veli čabar, a Mužigice su mu dale popel od peknice. Inšoma — lišija, kakove „os“ ni bilo ovuda. A dokle bude ta lišija durala Krstič da će poč okole po Istru malo zraka čapati. A i pravo je — bit ča i za njegovo združlje puno bolje, ako za ki dan gre ča od onega kotca, po kemu mi diši ona njegova „teta Jambrožija“.

A zajedno on će opraviti i druge neke stvari. Moj Bože, beci fali. Brizna stara Jambrožija zgubila je ovi dni jednu dosta debelu pravdu va Trste. Ona je bila odsudjena da plati ono ča je bila dužna gg. Jugotu i Marottiu, a i troški od prve i druge instanci. I tako je i opet: „Senza un sol morettina ti me lassi...“

I mi bilo druga nego poč okole po Istru skucat ki fijor za preživet do prvega, naime, dokle Costantini plati onch 100 fijorini keh mu iz Poreča Šalju za štampanje Jambrožinu stomanjčinu. — I mane se čini da vidim Krstiča, kako se tamo va Pazine, va Kopre i va Po-reče svija i previja. — Sinjori tutto andara ben soltanto beci ghe vol, beci, beci! Još če se nači ki od Taljani, ki ne zna, da je Krstič pred par let pisal, da bi Hrvati iz Istre moralii zet velo drvo, pa udri po njih — pak temu pripraviti kakova, večerico, puli ke ča on govorit za Taliju onako, kako je pred nekoliko vremena govoril za pok. Antu Starčevića. I Taljani te mu verovat — i dat te mu beci. Nego če brizni, njim je Krstič kako i onemu ki se utaplja — slamica. Oni se utapljuju — pak se srioti čapnju Krstiča, a ne zna da će ih jedan dan svek povuč za sobom na patrija delle — ostrigha“.

* * *

Krstičeva stranka je — kialava. Drugo njoj se ne more reč. Čajte, pak sudite sami. Buduća suboto ne će izać Jambrožinu stomanju. Zač ne? Za to, zač da Krstič ima poč v Istru. I to, ti je ta stranka, va koj se ne more nači par mački, ki bi ča to zapreli i zrigli va Jambrožinu stomanju. Tilkani, balotari, makakoti — altroke stranka. I još, ne. Mi pitamo, ča bi se dogodilo s Jambrožinom stomanjčinom, da ne bi neko vreme Krstič mogav na nju rigat? Recimo, da ga stisne madrun ale matišina, ale pak da mu udre marođi va glavu? Ča bi onputa bilo s Jambrožinom stomanjčinom? Ki bi ju onputa pošporkeval? Pak da ni ta stranka kialava — va koj se ne more nijedan nači, ki bi za jedan dan nadomestil Krstiča i mesto njega pljuval va Jambrožinu stomanjčinu.

Velika muka je pljuvat va gore rečenu stomanju. — Nadrajsaj: ta i ta je to ukral, ta drugi je to opravil — on treći je ubil, on četrti je prevaril, pak onputa dodat da je Barba Tončić imel dvojki z jednum parentum od stare strolige na Matuljah — i eto ti cele „tete Jambrožije“. Ki će napisat „teta Jambrožiju“ ni mu treba ni više znat.

* * *

Krstič fraje — Podgradski u občinu. Taljani su zvali k sebe Krstiča i rekli su mu: „Čuješ! Brzo te bit izbori za dijeti va Poreč. Ti morsa on pak tamo na Voleškom tako smutiti, da Hrvati onde ne dobiju ni jednega deputata.“ Krstič je stal pred njimi vas prgnjen i s klobukom v ru-

ku smrrom je pental: — Ma signori Dio mio — ja ne znam, kako bim se esprimil — mi inšoma — mislim — — credo — — da če to težko poč. A Taljani su na njega naskočili, kako na pasa: — A zač težko. Ter si nam lane govoril, da su Jelšane naše“.

A Krstič tiho i ponizno: — Ma ja, ja — signori — neka skuzaju — ma ča čete. Jelšanci su tvrdi — ne bi ih obrnul ni vranič — tremendi i ză — još i sada me febra tresē, kada pomislim kako sam ono božal — a i danas mi na šofetu viso blatne mudandi, zač Jambrožija ne če inšoma — ni posla va Jelšanah — tremendi i ză. Onputa su Taljani skočili na Krstiča: — Zač ne greš smučevat gore va Podgrad a? Ti si komodin, ti biš otel plač potezat a niš ne delat, ja to biš ti otel“. A Krstič skrušeno i ponizno z klobukom v ruke: — Ma sinjori, neka skuzaju — i se kalmi — i tamo sam ja proval — dosta sam ja blata zirigal na onega Jenkota i na Rislavia — a nism šparal ni samega starega dekanu Rogača, ma zaludo je, ti ljudi su preveč pošteni, a i puno su onemu puku dobra storili, a da bi ta puk poveroval onemu ča ja pišem. Nego svejedno ja ēu još jedanput protiv samo mi ne uzkratite beci! Za to je vidite Krstič več po dva puta napal na gospodu Jenka, Rogača i Rislavia — ma sve zaman — sve zaman.

* * *

Ča Blažina piše. Ta Blažina piše da se je ovi dni va Beče dogodil nekakov truk. Da se ni Blažina podpisal mi bimo isto znali, da je ono napisal Blažina, zač onako pisat more samo jedan Blažina. De resto on truk se ni dogodil va Beče, več pul Turak. A ta truk se ni dogodil nijednemu drugemu, ako ne samemu Krstiču.

* * *

Jezik za zubi piše Krstič va zadnjoj stomanjčinе. On napada — zač je i za to pladen — na g. profesora Spinčića, i jadi se na njega, da je povedel svetu, da su istarski Taljani, a kroz njih i oni zasplojeni Krstičevi mački, u svezi s talijanskim družtvom „Dante Alighieri“, ko družtvu je protivno Austriji i gleda da predobje Istru, Trst i Tirol za Italiju. Da je ono ča je g. profesor Spinčić rekjal, prava i živa istina, svedoči nam sam „Piccolo“, ki sam sve to piše. A da Taljani Istru i Trsta gledaju, da pridu pod Italiju, dokaz nam je i ovo, ča se je ov i dan dogodilo.

Kako je poznato, talijanska je kraljica ovi dni rodila jednu malu Hrvatku — Crno-gorku. Talijanski deputati od velega veselja šli su va kraljevski dvor, da se kralju naradjuju. Kada su se ti deputati vraćali, bilo je 300, a vozili su se va 60 karoca — došekali su ih pred palačom od Ambasadora Austrijskega neki Taljani Istrani i Trščani i počeli su njim va karoci hitat nekakovi crjeni listici, na keh je bilo štampano: Trieste ed Istria, sempre italiani — si sovengono e resistono. To de reč: — Trst i Istra vavek talijanski se spamećuju i drže se i brane. To je kako belli dan, da su oni Taljani hoteli spamerit talijanske deputate da neka se skrbe za talijanski Trst i za talijansku Istru.

Pak još ne. Da su pak Taljani Dalmacije a po tem i oni od takozvanega istarskega partida u istinu pravi redentisti, to će reč, ljudi, ki gledaju, kako bi Istru spravili pod Italiju, to nam dokazuje sam Krstič. On je naime leta 1896. pisal va svojoj „tete“ ovako: „Ovako Jedinstvo“, uvaženo glasilo narodlo — hrvatske stranke Dalmaciji, prezri stigmatizir a ne spašene Kalabreza...“ A malo za tim isti Krstič piše: „Podpisujuć mi do zadnje rieči, što naš drug u opravданoj ogorčenosti piše...“ Tu dakle Krstič podpisuje da su naši Talijani ne spašeni Kalabrezi, ili redentisti, a po tem, on ih sam okrivljuje, da gledaju preko kumfina.

Dobro je to, — no ako je Krstič bil dozvoljen leta 1896. nazivat naše Talijane „nespašeni Kalabrezi“, zač ne bi bilo dopuščeno našemu Spinčiću, da on spomen-

drživo „Dante Alighieri“ na jednoj skupščini naše dražbe? Drugi put Krstič jezik za zabe, i ne bleji ča ni stalo ni legio.

* * *

Ivka i Biondo z Moščenic i on Mondo Delicato — ja ne znam od kuda. To Vam je jedan trifijo, da ga lepo ne čete nad va svoj Italije. Največ me interesuje Ivka z Moščenic. Mi se pari, da ju vidim obučenu va Jambrožinu stomanju i mudandu — z jednim dugim, dugim salom pal ali skrivi ke te skrivi proti svemu ča je va Moščenicah najbolje. I tuži se naša Ivka. Ona bi još pisala, ma da ju stiže matičina i za to, da ona ne more dalje pišat. Ju mane, kako je delicata, ta Ivka va Jambrožinu stomanje i mudandu.

A takoj je i Biondo, ki špotu na misi-onare i ki se roga našo vere, a takoj je i — Mondo Delicato. O se jadi na barbu Tončića i straši, da bi ga benj on prijet taga barbu Tončića, ter da bi. Barba Tončić je bil vavez galantan, pak je i sada. On pozivlje Mondo Delicato neka slobodno pride k njemu, da se malo porazgovore. Neka se ne boji niš — dobit če samo „una piccola carezza“ ku če mu barba Tončić dat s puntum od postola na njegov „mapa — mondo delicato ...“

* * *

Jušči kako i „puli Turak. Krstič piše va svojoj stomanjčine, da su neki mladiči na Punte storili nekakove sablažnjive stvari. Mi imamo velega rišpeta pred našimi čitatelji, pak ne čemo povedet, kakove su to sablažnjive stvari. Samo toliko morem reč, da se je s onom drijovkom z Dubašnicu dogodilo na vlas onako, kako se je dogodilo s onom briznom Lebaričkom „pul Turak“. Pak ipak onput ni Krstič krivil presvetlega biskupa Mahnića, kako ga sada krivi. —

* * *

Una preghiera. Va zadnjoj „tete“ je napisano od besedi do besedi ovo:

Ai futuri regitori del Municipio di Parenzo raccomandiamo caldamente già da ora d'essere molto canti nella scelta dei rappresentanti e delegati della campagna, essendo troppo pericoloso di dare tale carica a coloro che ne sono indegni e che — coltello a doppio taglio — possono arrecare gravi pregiudizi alla nostra causa. Videant consulea. Patriota.

Iz tega se vidi, da Taljani ki su na korite, plačaju Krstiča ne samo da smučaju naš puk, nego i za to, da dela proti istim njihovim ljudem. On mora delat da te oni — tu ni druge — poslasi i Bog — zač ako ne — niente fiče. Taljani imaju i svojej talijanski napisane foje, pak bi lahko mogli va njih napisat ono ča te, ma ovo su stvari nekakovo smotrenje — pak za to ih oni vole spraznit va Krstičevu da prostite — vredinu, zač iz gornjih besed se očite vidi, kako Taljani, ki danas vladaju va Poreč, gledaju, kako bi se oslobodili onih nekem z vani, ki za svem tem da su tvrdi Talijani (zač drugačije ih ne bi bili zbrali) ipak ih ne trpe, aš su morda koliko toliko pametnej od njih.

Za to je trebalo hitit prvu balotu proti tim ljudem, a Taljani su ju hitili najprije va Jambrožinu stomanjčinu. Se zna, nam je to sve jeduo, ma jedno ne moremo premučati.

Kako mors Krstič, ki je i svoju briznu ženu prevaril, kako mors on tem Taljanom govorit in deigni? kako ih mors on zvat „coltello a doppio taglio“, kada je on sam Koseiric a quadraplo taljo? Ča ni morda bil sada Hrvat, pak Taljan, pak socialist, pak ovo, pak ono? — I takov čovek ima obrazu zmerat nekem da su in degin. Nam je drago, da se sada dogadjaj Talijanom, ča se je i nam dogodilo. Taljani su ga oteli imet sada ga imaju. „As tu volesto, magna di questo.“ Nego to ni još niš. Još to imet Talijani s Krstičem pano večega svrba.

* * *

I to neka bude dosta. Pak ča da i pišem dalje. Na ča da se osvrnet? Ča na šuplje razgovore, va keh ni ni unč ſuga ni ſestanci? Ale morda na ono, kade va dveh mesteh brblje, da ki knupje naše žigice, da je izdajica svoje dom ūins? (To je po

furlani! Ne, dosta je tega, toliko više, ča i sam Krstić očituje, da mu foj „ne obiluje interesantnim materialom“. To smo mi vavek govorili.

Barba Tončić.

Izlet u Omišalj.

Hrv. pjev. društvo „Lover“ priredjuje u nedelju dne 16. o. m. sa parobromom „Liburnija“ izlet u Omišalj na otoku Krku. Putem će se oploviti bakarski zaliv te proći mimo Kraljevice i otočića sv. Marka.

Cijena vožnje po osobi 2 K.

Odlazak iz Veleškoga u 2 a iz Opatije u 2 i pol sata posle podne.

Boravak u mjestu, gdje će društvo odjevati nekoliko biračnih pjesama, trajat će 4—5 sata.

Bit će preskrbljeno za dobru kuhinju i za dohru kapljicu.

Odbor se je pobrinuo za što ugodniji boravak izletnika, pa se opravdano nada, da će na izlet pohrlići staro i mlado.

Odbor.

Domaće vesti.

Svi u Omišalj! Naše vredno pjevačko društvo „Lover“ pripravlja za nedjelju izlet na Omišalj, ki kaže da će bit lep i ugodan. Ovo je prva vrt te zabavi ča nam pripravlja rečeno društvo, za to valja da pokažemo nekoliko nam leži na srdeu naš „Lover“, pak da idemo svi, da se brat uz brata nekoliko uric lepo pozabavi i da stisnemo ruke našem vrednom Omišljanom.

Presveti biskup Sterk nalazi se sada u Voloskom. Po svoj prilike zaostaviti će se nekoliko dana u svojoj kući kod Varljeni.

Izložba hrvatskih umjetnika na Sušaku. O toj prelijepoj izložbi dobili smo odulji članak, koji ćemo priobčiti u narednom broju „Narodnoga lista“.

Sokol. Dozajnimo, da je mladost s oduševljenjem prihvatala misao, da se osnuje „Sokol“. — Za sada neka svatko razmisli kako bi se osnova mogla najbolje oživotvriti, jer moramo počekati, dok nas se već broj nadje na okupu.

Ovih dana obratili smo se na bratsku družtu, da nam pošalju pravila i da nas pouče glede sprava, vježba i drugih pojedinosti. — Kad dodje vrijeme sazvat će se sastanak, na kojem će se društvo osnovati i odmah ćemo se dati na vježbe. Radi poštenjivanja prednjaka i izvježbanih sokelača počet ćemo skrovno i posve primitivno — al razviće i uspjeh zajamčuje nam našu željenu volju i utravnost. Naravno, da obećujemo sklonost i pripomoć od svih mještana sunarodnjaka.

Svjetuju nas, da za prvi početak pretvorimo lokal „Bratinstvo“ (kad se ovo preseli u novu zgradu) u vježbaonicu; čini se, da ne će drugo preostati, nego da se kako tako tamo namjestimo. U ostalom će se i to i sve drugo pretresti na sastanku, a dole neku se se za stvar zagrijeva.

Kako Krstić svoji mačići vara. Va sivoj zadnjoj škovacere zagrebal je Krstić i navestil celim mačjem svetu, da dođuci broj „Tete Jambrožije“ neće prit vanka, zač da on mora za stvari od partida propovrat jedan del Istre. Cha flote! Sobotu neće prit vanka „teta Jambrožija“ samo za to, zač Krstić ima sobotu na 15. o. m. va Trste pred kotarskim sudom kriminalsku razpravu.

Lovranske stvari. Ovi dni smo čitali va „Piccole“ aviso di concorso za pulicaja va Lovrane. Naš Barba Tončić, ki bi jako rad dobit onu službu, poslal je na lovrašku podeštariju ovu supliku:

Siora Potešardija de Jeletić
de Laurana.

Mi ga vol Eser pulizaj. Mi ga višto „Pi kulo“ ricorsa Per pulizaj. In Pi kulo

scrive ka pić Mejo se star soldado. Mi ga star Kanonir de Marina Bataljon lumero fufzig! Ankora pi Kulo skrive ke pulizaj deve šaver Talijan kula pena e kula lingva. Mi za tuti duje. Mi gaver študiado de Kulejmo Kukuna. Mi ga řa anka tudeško Orat — verigat — strincen — stvoren mi ſa tu deško Piju Mejo, kome Minjinjanji et come Leji.

Pi Kulo skrive ke Pulizaj dija Leto Slavo. Mi star Slavo, ma in Pi Kulo star, ke puli Zaj dija Leto. Mi dara Leto ma non řaver Ke Leto midija. Prego ſempliceminte, ke skrive Pi Kulo Ke Leto Ke dija Pulizaj — ſe dija Leto de una Persona, ſe dija Leto de dija Persone ale ſe dija leta de una persona i pol de Grobnik.

La Šaludo ſimpliceminte e
me fazzo podpisar
per Leji ſimpire
fidelo

Opriči i 10 di kvesto

Barba Tončić.

Čemo videt, kakav odgovor će dobit na ovo naš Barba Tončić. Bi bilo dobro da ga brižnega kamo alogaju. Bože moj, bolje da se da kruha domaćemu nego tujice.

Gosp. Benedikt Flamin poslao je 10 kruna mjesto ulaznine k državnoj zabavi obdržavanjo dne 30. pr. mj. Živio!

Talijansko gospodarstvo. Pred deset let po prijeli odlučile su junte s Poreča i s Trsta, da se ima učiniti va Trste skupna ludnica (Špital od munjenih) za Istru i Trst. Zbiral se je jedan odbor, ki je imel nad mesto za graditi ta špital. Neki Marenzi putstili je komunu Trst jedno mesto međi Grečum i Trebićem, ko je bilo kako napostno za graditi tamo špital.

Neki ſpekulantii su pak hitili oko na to mesto, a terčanski komun je, kako da je na glavu pal, prodala to mesto, ko je bilo vredno 150 tisuć fijorni tem ſpekulantom za sameh 24 tisuć for. — Za tem se je imenovala jedna nova komisija ko je imela zbirati mesto i učiniti plan za špital. Inženjer od governira Tomasi je učinil jako lepi plan za špital. Razpisal se je konkurs za mesto. Od 20 ponudi učinio se jih je 8 u pretres. Nego prvo nego je komisija odlučila se za jednu od teh 8 mesta, pregleđala je opet fondo Marenzi i našla je da bi isto bilo najprikladnije za špital od munjenih, pak oni ſpekulantii ku si ga od komuna bili kupili za 24 tisuć, ponudili su ga komunu nazada za 100 tisuć for. Nego raprežentanca od Trsta odlučila je da se to mesto Marenzi ne more kupit zač da su se zgubili akti (pisma). — Komunski duhtor A. Costantini predužio je na to, da se kupi mesto Rumer ali raprežentanca je to odbila zač da to mesto nikako ne odgovara.

Stvar je za tem za nekoliko let zaspala. Kad na jedanput Costantini pozove kumisiju skupa i reče da se još isti dan mora poči videt jedan novi „fond“. — Kad pride kumisija na to mesto, to ti je ono isto fondo Rumer za koje već raprežentanca pred nekoliko let rekla, da se ne more rabit za špital zač da je bura tamo prevelika i buduć se tamo jako težko more dobit vodu. Svi od kumisiona se čude i prigovaraju proti temu mjestu samo Costantini govoriti. Zaludo je gospodo, da se protivite, još danas te raprežentanca odlučit da se to mesto Rumer kupi.

I ya istinu istu večer je raprežentanca odlučila da se to „fond“ Rumer kupi“. — Čudno ne? Tu se ni pitala junta s Poreča je zadovoljna ale ne, tu se ni gledalo na to da se je već jedan put odlučilo da se to fondo ne smje kupit za špital došti je bilo da su gospodari od tega mesta malo „pomazali“ pak ga je komun kupil. Nego da se još bolje čudite čujte ovu: To fondo su gospodari ponudili za 30 tisuć fijorni a komun je odlučil dat 45 tisuć fijorni. Kamo je šlo onih 15 tisuć? Vrag si ga zna! Dosti je da pak plaća! Kad ti temu ne beše počeli su na račun komuna na tem „fond“ Rumer“ iskat živu vodu za svem tem, da su svi i vrebi znali, da onde ni nikada bilo žive vodi, i za to iskanje i kopanje potvrdilo se je 70 tisuć fijorni. — Sada pak to

„fond“ Rumer“ ne more nikako rabit za tamo zidat špital od munjenih, zač će onda proč ūzeznicu.

Va to vreme su Istra i Trst skupljali beči za zidat ta špital i skupilo su je 1 milijun krun. Verhu tegu je dala za ta špital terčanska Štedionica (Cassa di Risparmio Triestina) 200 tisuć krun pogodbom, da se ta špital im učiniti u deset let drugačije da ta kasa neće dat niš. — Do danas je ved prošlo osam let, dakle ako se u dva leta ne počne zidat zgrubit će se i onih 200 tisuć krun. Tako gospodare Talijani va Trste, tako i Istru, tako posvuda kade zapovedaju. — I još bi nam naši mački hteli napravit talijansko gospodarstvo. — Proklet bil svaki, ki svoju domovinu izdava neprijatelju svojmu i u narodnemu i neprijatelju svega ča je na svetu poštenoga.

Talijanska zloča. Va Trste puli sv. Jurija je jedna slovenska bratovčina sv. Cirila i Metoda, ka ima svoju zastavu ili banderu belu u dvem traki na kuh je nekoliko slovenskih besed na čast teh dveh slovenskih apoštoli. — Na televsku procesiju va Trste gredu sve bratovčine svojemi zastavami. Lanjsko leto je imela poč za prvi put ita bratovčina sv. Cirila i Metoda svojom zastavom nego talijanski židovi va Trste su učinili valje revolucion proti biskupu, da je dopustili, da pridru na procesiju Slovenci od te bratovčine svojom zastavom. Naš biskup se je prestraši i da ne bude nemira je zbranil Slovencem nositi na procesione svoju zastavu. S tem je zadovoljil sto talijanskih židova, i ozvoljel tisuća i tisuća dobreh slovenskih pravovernih kršćan.

Ovo leto je naš biskup spoznal, da ni pravo postupat tako z vernimi Slovenci za zadovoljiti talijanskih židova i ſreditati pak je odlučio da mora svakako po te televsku procesiju bratovčina sv. Cirila i Metoda svojom zastavom.

Talijani su valje skočili kako munjeni. Prestrašili su se kako zeci da će ih ona nežuriti zastava zatrati kako sveti križ djavla. Ča su storili? Valje su sazvali sedetu komunalnu i odlučili su va njem da nima ovo leto poč na televsku procesiju, ake bude na isto zastava sv. Cirila i Metoda, ni podešta ni raprežentanca, ni pompieri ni municipalna straža, ni obdinska zastava sv. Justa, ja dapače da se nima na municipiju staviti vanka ni zastave. — I tako je ovo leto pasala televsku procesiju va Trste prez terčanskoga podešta, prez „bersagliere“ prez gonfalone di San Giusto. Nego za to svet se ni porušil. Pak da nisu ovi Talijani pravi arlekini? — Još Krstić piše da su nam Talijani prijatelji, a da nas mora sveć zatrati ki ne dema da budemo Talijani bi nas zatrli radje danas nego jutra. Krstiću su dobrni zač ga mastno plaćaju.

Sitnice.

Grof Waldersc, vrhovni zapovjednik medjunarodnih četa u Kini, imao bi se vratići mjesecu kolovoza t. g. preko Trsta s njem četama u svoju domovinu. (Pošto on

nije opravio ništa u Kini, čujemo, da se ponjma mačji general Fritjal s njegovim mačđi za ono mesto. Op. sl.)

Talijanski kralj podjelio je crnogorskemu knežeziću Mirku red Annenjatin.

U Perziji otvoriti će se još tekom ove godine šest podružnica ruska državne banke. — Grčki kralj sastati će se s rumunjskim kraljem polovicom mjeseca kolovoza t. g. u Sinaji. — Iz Petrograda brzavljaju, da se koncem ovog mjeseca očekuje četvrti porod ruske carice. — Glasa se, da će se budućeg mjeseca zarniti bugarski knez Ferdinand s princemom Ksenijom, sestrom talij. kraljice. — Parizku izložbu posjetilo je u svemu 50,350.338 osoba u poprečno 100.000 kćerja na dan. — Baron Ebner pl. Ebenthal imenovan je predsjednikom c. k. pom. vlade u Trstu. — Dne 1. o. m. umrli je u Ljubljani nakon kratke bolesti odlična slov. spisateljica gdje Pavla Pojkova. Počivala u miru! — Slov. rođeljubi kod sv. Ivana blizu Trsta kupili su ovih dana veći posjed s kućom na vrlo prikladnom mjestu, gdje će sagraditi svoj „Narodni dom“. Živili svjetni Slovenci!

Mali razgovori.

M. Ča se j' ono na Telovo, oko 11 ur na večer, Nino Rožić deral po Skradinje?

J. Čul san, da je baš on dan bil za prvi put nabanderal kanu na glavu, pa kako je visok, da mu se je kana fermala na jednoj našoj trobojnici.

M. Pak ča mu ta naša trobojnica tako smrdi, ter ki se pača va oni njegovu kozu ku su svaki put va takovih prilikah stavljaju sušit va dimnjak njegove kuće?

J. Pusti ga da, da ćeš onu večer ni bil sam, ved je bil va kumpanije — Vinka Ložića.

Slavnom občinstvu, osobito
kućevlastnikom i gradjevnim
poduzetnikom
preporuča se

Jure Hegedüs,
Volosko br. 74. Vis-à-vis
„Ville Smidt“.
slikar.

August Halauska, slikar.
Opatija br. 267.

Preporuča se slavnom občinstvu
za bodisanje soba, dekoracije,
bojadisanje drva i
sve što spada u njegov
zanat.

Solidna izradba. — Umjerene cijene.

Posuđilnica u Voloskom
registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4½%. Kaznata, čista bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posuđilnica sama.

Vraća na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje se ipak u osobitim slučajevima, prava otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarem, i to na hipoteku ili na mješnice i zadužnike uz garantiju.

Uredovni sati: svaki dan izm nedjelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati posle podne; u nedjeli i blagdanu od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Pobliži informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A. Stangera u Voloskom.

Novčani promet u god. 1900 iznašao je K 979.634.84. — Garancija iznasala je K 108.963. — Uloženo je bilo u posuđilnici god. 1900 K 427.834.33.

Ravnateljstvo.